

клієнт, соціальний працівник) впливають один на одного, а також на процес у цілому в контексті соціальних очікувань та обумовлені соціальними відносинами та практичними умовами їх взаємодії.

Розглядаючи соціальну роботу як практичну діяльність, можна представити її у вигляді ланцюгу: діагноз (процес розуміння конкретної проблеми, її коренів та можливих шляхів допомоги людині та групам людей), інтервенція (послідовність кроків або план дій зі сторони працівника соціальної служби, який він здійснює за участі клієнта або від його імені) та завершення.

Основою сучасних практичних теорій соціальної роботи є процес вибору певних дій із різноманіття альтернатив. Метою дослідження теорій практичної діяльності є :

- формування уявлення про те, яким чином данні теорії та їх особливості можуть застосовуватись на практиці;
- виявлення різних груп теорій;
- формування уявлення про те, яким чином данні теорії використовуються в дискурсі практики соціальної роботи.

Кожна практична теорія соціальної роботи має бути підкріплена моделлю, яка є певним керівництвом до діяльності.

Типи теорій:

1. Теорія про сутність соціальної роботи.
2. Теорії про здійснення соціальної роботи.
3. Теорії «миру» клієнта (М. Пейн).

Теорії практичної діяльності відповідають і підкріплюють різні підходи до соціальної роботи, а саме: 1) рефлексивно-терапевтичний (психодинамічна, гуманістична, екзистенціальна, конструктивна, кризисна); 2) соціал-колективістичний (критична, антидискримінальна, феміністична, теорія активізації); 3) індивідуал-реформістський (теорія соціального розвитку, системна, когнітивно-поведінкова, цільова). Усі названі теорії поділяються на різносторонні та ті, які «щось» включають (об'єднують різні теорії та моделі, які не виходять за рамки основного підходу). Особливість різносторонності полягає у тому, що система знань охоплює всі види практичної діяльності, які застосовуються в соціальній роботі, а також тим, що підкріплюється конкретними доказами та є відкритими для критики.

Отже, в діяльності соціального працівника необхідно враховувати всі основні сучасні тенденції сучасних теорій соціальної роботи.

ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНОГО ІНЖЕНЕРА- ПЕДАГОГА ХАРЧОВОГО ПРОФІЛЮ

Люльченко В.Г. аспірант, Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини. Умань, Україна

Сучасні заклади професійно-технічної освіти харчової галузі, мають потребу у забезпеченні висококваліфікованими інженерно-педагогічними

працівниками, що здатні постійно професійно зростати, бути відкритими до отримання нових знань і формуванню відповідних вмінь, могли б діяти у нестандартних ситуаціях, володіти комунікативною та технологічною культурою. Враховуючи вимоги і потреби сучасних навчальних закладів, підприємств, установ, організацій сфер обслуговування, до вищої професійної освіти ставлять все нові вимоги по модернізації та удосконалення навчально-виховного процесу.

Аналізуючи Концепцією інноваційного розвитку України, Національну стратегією розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки та Закон України «Про вищу освіту», можна виділити пріоритети розвитку вищої професійної освіти, що полягають у доступності, неперервності, інноваційності на основі засад компетентнісного підходу [3]. Для реалізації концептуальних засад розвитку інженерно-педагогічної освіти в Україні, ряд науковців О. Коваленко, В. Лобунець, М. Лазарєв, П. Тарасюк дотримуються позиції щодо створення ефективної системи підготовки інженерно-педагогічних кадрів, що полягає у вирішенні ряду основоположних питань законодавчого, наукового, методичного та організаційного характеру. Модернізація та удосконалення навчально-виховного процесу, за рахунок реалізації компетентнісного підходу в інженерно-педагогічній підготовці передбачає формування професійної компетентності з методологічною, креативною, нормативно-правовою, технологічною, проєктувальною, комунікативною та менеджерською наповненістю [1].

Компетентнісний підхід є однією з головних методологічних частин сучасної інноваційної парадигми в системі освіти, що дозволяє цілісно та системно розглянути основні ланки педагогічного процесу. Готовність інженера-педагога застосовувати інноваційно-педагогічну діяльність полягає у самовизначенні, самоосвіті та самовихованні. Тобто інтегровані властивості педагога, як психічна, активна і дієва регулюють та забезпечують ефективність інноваційно-педагогічної діяльності. Взавши до уваги думку дослідника Є. Харагірло та врахувавши вище сказане, стає зрозумілим, що інноваційна культура при підготовці інженера-педагога повинна враховувати його психолого-педагогічні компетентності. Це зумовлено рівнем отриманих знань, сформованих вмінь і навиків та здатністю до інженерно-педагогічної діяльності, тобто когнітивний, діяльнісний і рефлексивний компонент готовності.

Науковець Н. Кошелева вказує на позитивний результат професійної підготовки може досягатися за рахунок використання інноваційної культури, як розвиток професіоналізму сучасного фахівця конкретної галузі. Ефективна підготовка майбутніх інженерів-педагогів передбачає застосування інноваційної педагогічної діяльності необхідної для реалізації постійного, послідовного, цілеспрямованого формування вмінь, застосування інноваційних технологій навчання в педагогічній діяльності. Науковець Л. Штефан дотримується позиції щодо необхідності формування інноваційної культури у сучасного інженера-педагога, під-час його підготовки, що передбачає поєднання інноваційної діяльності, інноваційної компетентності та інноваційної активності.

У сучасному навчально-виховному процесі вищих навчальних закладів, які готують інженерів-педагогів харчового профілю, на думку С. Ткачука повинно застосовуватися інтерактивні технології навчання, які тісно переплітаються з традиційними методами навчання, тобто застосування інноваційних технологій у вищій професійній освіті. Мета впровадження інноваційних технологій в професійну освіту, зокрема інноваційної культури, передбачатиме підготовку конкурентоспроможного спеціаліста з необхідним рівнем особистих і професійно-важливих якостей, що оптимально задовольнить запити сучасного суспільства та відкриє нові можливості для навчальної діяльності. Враховуючи важливість застосування інноваційних технологій у підготовці сучасного інженера-педагога, стає зрозумілим, що підготовку саме інженера-педагога харчового профілю теж необхідно здійснювати за рахунок інноваційних технологій, зокрема впровадженням інноваційної культури.

Застосування інноваційної культури у підготовці інженера-педагога харчового профілю полягатиме у формуванні когнітивного, діяльнісного та рефлексивного компоненту. Когнітивний компонент передбачає формування вмінь для конструювання освітнього процесу із використанням інноваційних педагогічних технологій та наявністю аналітичних, прогностично-конструктивних, проєктивних, а також рефлексивних умінь. Діяльнісний компонент готовності полягатиме у сукупності професійних, гностичних, комунікативних, організаційних, проєктивних, дидактичних, технологічних, управлінських якостей, які зумовлюють ефективність проєктування інноваційного освітнього процесу. Рефлексивний компонент передбачає усвідомлення та осмислення результатів інноваційної діяльності. Дані визначені компоненти повинні бути в цілій системі комплексу взаємозв'язку та доповнювати один одного.

Отже, вивчення питань впровадження інноваційної культури в процес підготовки майбутнього інженера-педагога харчового профілю є актуальним та перспективним у світлі модернізації системи національної професійної освіти.

Література:

1. Брюханова Н.О. Концептуальні положення проєктування системи педагогічної підготовки майбутніх інженерів-педагогів. Проблеми інженерно-педагогічної освіти: зб.наук.пр. [редкол.: Коваленко О.Е. (голов.ред.) та ін.]. Харків, 2012. Вип. 34–35. С. 8–13.
2. Ткачук С.І. Особливості формування професійної компетентності майбутніх фахівців-технологів у галузі харчових технологій в умовах професійної підготовки. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: педагогічні науки. Чернігів, 2016. Вип. 137. С. 58–62.